gemeente Cuijk

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Werkagenda Land van Cuijk voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid
Datum	:	11 mei 2021
Portefeuillehouder	:	J.M.F. Hendriks
MariekeAfdeling	:	Sociaal Domein/Sociaal Beleid
Commissie	:	Bestuur
In te vullen door de griffie	:	
Nummer raadsvoorstel	:	
Datum commissie	:	2 juni 2021
Agendapunt commissie	:	8
Datum raad	:	21 juni 2021
Agendapunt raad	:	

Samenvatting voorstel

In samenwerking met de 10 gemeenten in de regio Brabant Noordoost-oost transformeren we beschermd wonen zoveel als mogelijk naar een voorziening in de wijk met ondersteuning nabij georganiseerd. Om de transformatie verder vorm te geven hebben we in de 'Werkagenda Land van Cuijk Inwoners met een psychische kwetsbaarheid 2020-2023' (hierna werkagenda LvC) de lokale opgaven uit de door u op 1 februari jl. vastgestelde regionale ontwikkelagenda Brabant Noordoost-oost vertaald naar de 5 gemeenten in het Land van Cuijk.

Met de werkagenda LvC gaan we een verandertraject in gericht op sociale inclusie in het Land van Cuijk. We brengen daarmee de 'basis op orde' en geven vorm aan de transformatie in het sociaal domein, in het bijzonder voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Aan de hand van 5 thema's focussen we ons op een fijne leefomgeving voor de doelgroep, formele hulp en ondersteuning, wonen voor opvang en een veilige leefomgeving. Tot slot zorgen we voor aansluiting met het regionaal vangnet.

De werkagenda LvC ligt ter instemming aan u voor. Daarnaast doen we u een dekkingsvoorstel voor de uitgaven in 2021 en de periode vanaf 2022. Het dekkingsvoorstel vloeit voort uit het financieel kader dat is opgenomen in de regionale ontwikkelagenda Brabant Noordoost-oost.

Voorstel besluit

1. De werkagenda Land van Cuijk Inwoners met een psychische kwetsbaarheid vast te stellen;
2. De reserve Uitvoering regionaal koersdocument Opvang, zorg en ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid in te zetten voor de uitvoering van de werkagenda Land van Cuijk Inwoners met een psychische kwetsbaarheid;
3. In 2021 uit de reserve Uitvoering regionaal koersdocument Opvang, Zorg en ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid een bedrag van € 82.000,- te onttrekken voor de uitvoering van de werkagenda in 2021;

4. De reserve Uitvoering regionaal koersdocument Opvang, Zorg en ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid, omwille van de harmonisering in het Land van Cuijk, vanaf nu reserve 'Werkagenda psychisch kwetsbaren' te noemen;
5. De te ontvangen middelen vanuit de regionale reserve beschermd wonen, te weten € 253.096,- in 2021, € 253.096,- in 2022 en € 253.095,- in 2023 te begroten en toe te voegen aan de reserve 'Werkagenda psychisch kwetsbaren';
6. De in bijlage 5 opgenomen begrotingswijziging vast te stellen.

Financiën

Financieel kader

Het financiële kader voor uitvoering van de lokale ambities uit de regionale ontwikkelagenda bestaat uit:

- Terugontvangen gelden uit regionale reserve Beschermd wonen (2019 en 2021 t/m 2023)
- Rijksmiddelen voor de ambulantisering GGZ (2022 e.v.)
- Middelen lokale aanpak daklooshеid (2020 en 2021)

Inkomsten en uitgaven

Cuijk	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**Totaal**
Inkomsten					
Bestemmingsreserve Werkagenda	€ 171.000				€ 171.000
Middelen daklooshеid	€ 17.000	€ 32.000			€ 49.000
Reserve BW 2021 t/m 2023		€ 253.096	€ 253.096	€ 253.095	€ 759.287
Subtotaal	***€ 188.000***	***€ 285.096***	***€ 253.096***	***€ 253.095***	***€ 979.287***
Uitgaven					
Deel gemeente Cuijk werkagenda LvC		€ 131.000	€ 315.000	€ 319.200	€ 765.200
Subtotaal		***€ 131.000***	***€ 315.000***	***€ 319.200***	***€ 765.200***
Resterend saldo		***€ 342.096***	***€ 280.192***	***€ 214.087***	***€ 214.087***

Toelichting 2021

De uitgaven voor 2021 zijn in totaal € 475.000,- voor de subregio Land van Cuijk. Onze gemeente draagt hier € 131.000,- aan bij.

Dekking voor de uitgaven kan worden gevonden in:

- Een deel uit de reserve Werkagenda psychisch kwetsbaren; € 82.000,-
  Deze reserve heet officieel Uitvoering regionaal koersdocument Opvang, zorg en ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid en is gevormd bij de jaarrekening 2019 voor de periode 2020-2023.
- De middelen daklooshеid 2020 en 2021; € 49.000,-
  Om het totaal van afgerond € 49.000,- beschikbaar te kunnen hebben stellen we bij de jaarrekening 2020 voor de middelen daklooshеid 2020 (€ 17.628,-) over te hevelen naar 2021.

In 2021 zijn er geen ambulantiseringsmiddelen GGZ nodig voor de werkagenda LvC.

Toelichting 2022 e.v.
De uitgaven voor 2022 en 2023 zijn om meerdere redenen nog niet opgenomen in de werkagenda [1].
In een voorlopige begroting (bijlage 4) maken we al wel een doorkijk naar 2022 en 2023. We verwachten in totaal aan uitgaven voor 2022 en 2023 € 2.265.000,- voor de regio Land van Cuijk.
Ten laste van de (oude) gemeente Cuijk gaat het om een bedrag van afgerond € 634.000,- voor 2022 en 2023.

Dekking voor deze uitgaven kan worden gevonden in:

- Restant bestemmingsreserve Werkagenda psychisch kwetsbaren;
- Terug te ontvangen middelen reserve Beschermd Wonen 2021 t/m 2023.

Naast bovengenoemde middelen ontvangt de gemeente ook ambulantiseringsmiddelen GGZ. Het is nog niet duidelijk in hoeverre deze middelen nodig zijn voor de werkagenda. Indien bij de definitieve begroting 2022-2023 blijkt dat de middelen nodig zijn zullen we een voorstel doen voor inzet van deze middelen voor de werkagenda LvC.

Na de verwachte uitgaven voor 2022 en 2023 resteren er nog inkomsten vanuit de reserve Beschermd Wonen. We adviseren deze middelen toe te voegen aan de reserve Werkagenda psychisch kwetsbaren om een buffer te vormen voor de risico's en uitgaven na 2023. We ontvangen dan geen extra middelen meer en lopen grotere financiële risico's. Meer hierover leest u onder de argumenten in dit voorstel.

Wet Arhi
Conform aanwijzingsbesluit moet dit voorstel ter goedkeuring worden ingezonden aan de fusiepartners Land van Cuijk. Er heeft afstemming plaatsgevonden op 22 april 2021. Het resultaat is als volgt: partijen zijn akkoord. De 5 gemeenten in het Land van Cuijk hanteren hetzelfde financiële kader.

Wettelijk kader en beleidskader

- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Beleidskader Wmo Brabant Noordoost-oost 2020-2023
- Regionale ontwikkelagenda Inwoners met een psychische kwetsbaarheid 2020-2023

Communicatie en participatie
Alle opgaven in de werkagenda hebben communicatieaspecten in zich. Per opgave wordt bekeken wat er nodig is.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

[1] 1. De teruggave vanuit de reserve beschermd wonen 2021, 2022 en 2023 vanuit gemeente Oss werd verwacht, maar de hoogte ervan was tot het portefeuillehoudersoverleg Wmo van 18 maart jl. nog onbekend. 2. In 2021 krijgen we op basis van de uit te voeren activiteiten beter inzicht in de benodigde middelen voor de geplande activiteiten in 2022 en 2023. Bijv. m.b.t. te realiseren wooninitiatieven, als resultaat van de woonzorgvisie in 2021. Een concrete begroting kan daarom pas eind 2021/begin 2022 worden opgesteld. 3. De werkagenda is verbonden aan de regionale ontwikkelagenda Brabant Noordoost-oost, waarin de regionale en lokale ambities voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid zijn opgenomen. Eventuele bijstelling van de begroting van de ontwikkelagenda kan gevolgen hebben voor begroting 2022 en 2023 van de werkagenda.

Gemeenschappelijke regeling/samenwerkingsverband

De regionale ontwikkelagenda valt onder de Centrumregeling Wmo en Wvggz Brabant Noordoost-oost 2020. Deelnemende gemeenten: Bernheze, Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Landerd, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis en Uden. Adoptiegemeente: Oss.

Toelichting op het voorstel

Inleiding

In samenwerking met de 10 gemeenten in de regio Brabant Noordoost-oost transformeren we beschermd wonen zoveel als mogelijk naar een voorziening in de wijk met ondersteuning nabij georganiseerd. Om de transformatie verder vorm te geven hebben we in de 'Werkagenda Land van Cuijk Inwoners met een psychische kwetsbaarheid 2020-2023' (hierna werkagenda LvC) de lokale opgaven uit de door u op 1 februari jl. vastgestelde regionale ontwikkelagenda Brabant Noordoost-oost vertaald naar de 5 gemeenten in het Land van Cuijk.

Met de werkagenda LvC gaan we een verandertraject in gericht op sociale inclusie in het Land van Cuijk. We brengen daarmee de 'basis op orde' en geven vorm aan de transformatie in het sociaal domein, in het bijzonder voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

Thema 1: Een fijne leefomgeving en sociaal netwerk

We streven ernaar dat inwoners zich thuis voelen in de omgeving waarin zij wonen. Dat zij een plek hebben in de buurt waar zij zichzelf kunnen zijn en sociale contacten en een sociaal netwerken hebben waar zij een beroep op kunnen doen wanneer dat nodig is. Dit betekent dat we voldoende inzicht nodig hebben in welke mogelijkheden er zijn om een fijne leefomgeving en sociaal netwerk te hebben en welke randvoorwaarden nodig zijn om prettig te wonen. Dit inzicht hebben we nu nog niet voldoende. We maken daarom een 'wijkscan', om de doelgroep en hun behoeften beter in kaart te brengen.
Ook zorgen we voor lokale passende ontmoetingsmogelijkheden en preventieve activiteiten in het Land van Cuijk, op plekken waar het het meest nodig is. Onder meer met behulp van een sociale inclusieagenda. Denk hierbij aan educatieve activiteiten (psycho-educatie) en een anti-stigmacampagne.

Thema 2: Formele hulp en ondersteuning

We zorgen ervoor dat kwetsbare inwoners binnen hun mogelijkheden zo lang mogelijk zelfstandig kunnen zijn en kunnen wonen, met behulp van hun sociale netwerk en waar nodig met hulp en ondersteuning op maat. Om te zorgen dat de juiste hulp en ondersteuning kan worden ingezet pakken we hulp- en ondersteuningsvragen op integrale wijze op, vanuit het principe 1 plan, 1 contactpersoon. Inwoners kunnen op een eenvoudige manier de weg naar hulp en ondersteuning vinden. Onze toegang versterken we zowel kwantitatief (in capaciteit) als kwalitatief (in kennis en expertise over psychische problemen, verslaving en licht verstandelijke beperking). Dit doen we o.m. inzet van een procesregisseur sociaal domein en uitbreiding van de capaciteit in de toegang om cliënten te kunnen gaan volgen.

Thema 3: Wonen gaat voor opvang

Het doel is om inwoners met een psychische kwetsbaarheid zoveel als mogelijk thuis te laten wonen en pas wanneer dit (tijdelijk) niet meer mogelijk is een vorm van opvang in te zetten. Op dit moment hebben we nog onvoldoende zicht op de concrete behoefte aan woonplekken voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. We zullen daarom in samenwerking met Mooiland en zorgpartners een woonzorganalyse en –visie gaan uitvoeren, mede in het kader van de prestatieafspraken met Mooiland.

Daarnaast zullen we meer regie gaan voeren op het woonzorgvraagstuk, door op basis van de woonzorgvisie wooninitiatieven voor de doelgroep te stimuleren/faciliteren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan bijzondere woonvormen. Zo nodig maken we hierover ook afspraken met Mooiland of andere partners.

Thema 4: Een veilige leefomgeving voor iedereen
We streven er naar dat inwoners zich veilig voelen in de wijk. Wanneer het niet goed gaat met iemand, of met een buurtbewoner, weet men de weg naar hulp eenvoudig te vinden. Daarbij is het van belang dat ondersteuning snel op- of afgeschaald kan worden en dat knelpunten rondom zorg en veiligheid worden opgelost. Hier geven we vorm en inhoud aan door de Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE-model), goed in te bedden in de nieuwe gemeente Land van Cuijk. Het AVE-model is een werkwijze gericht op het voorkomen en verminderen van escalatie bij zorg- en/of veiligheidscasussen. Daarbij wordt goed afgesproken wie regie neemt in welke situatie. Het AVE-model kan worden gezien als kapstok voor de afspraken over wie in welke situatie de regie heeft.

Thema 5: Regionaal vangnet
De regionale voorzieningen, ofwel het regionaal vangnet, organiseren we in regionaal verband en valt daarom niet onder de lokale ambities. Toch hebben we dit thema ook in de werkagenda LvC opgenomen, omdat voor de lokale situatie belangrijk is goede afspraken te maken tussen centrumgemeente Oss en de gemeenten in het Land van Cuijk. Specifiek gaat het om afspraken over de aansluiting tussen de regionale acties uit de regionale ontwikkelagenda en de lokale acties uit de werkagenda LvC. Bijvoorbeeld over de aansluiting tussen de regionale toegang en de lokale toegang.

Voorgestelde beslissing(en) met argumenten en afwegingen
Argumenten voor het voorstel zijn:
Met de werkagenda spelen we in op de doordecentralisatie beschermd wonen en andere (wettelijke) ontwikkelingen en borgen we de uitvoering van wettelijke taken
De werkagenda is een lokale uitwerking van de lokale ambities uit de regionale ontwikkelagenda. De werkagenda sluit daarmee aan op diverse ontwikkelingen zoals de doordecentralisatie van beschermd wonen, de verplichte regionale samenwerking met zorgverzekeraars, de landelijke aanpak dak- en thuisloosheid, de Wet verplichte ggz en de aanpak verwarde personen. De werkagenda voorziet in combinatie met de regionale ontwikkelagenda in de wettelijke taken op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en de Wet verplichte GGZ (Wvggz) voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

Met de werkagenda LvC geven we invulling aan de regionale afspraak 'de basis op orde'
Met 'de basis op orde' wordt bedoeld dat we:

- op integrale wijze casusregie blijven voeren voor onze eigen inwoners, ook wanneer een inwoner gebruik maakt van een regionale voorziening;
- voldoende passende voorliggende (preventieve) voorzieningen hebben voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid;
- onze toegang in kwantitatieve en kwalitatieve zin toegerust hebben om de doelgroep goed te bedienen;
- sturen op voldoende woonplekken in onze gemeente voor de doelgroep;
- goed uitvoering geven aan het AVE-model (escalatiemodel) en knelpunten rondom zorg en veiligheid oplossen daar waar nodig.

De adviesraad sociaal domein heeft positief geadviseerd over de werkagenda LvC.
De adviesraad sociaal domein heeft gezamenlijk met de overige adviesraden sociaal domein in subregio Land van Cuijk positief geadviseerd over de werkagenda LvC. Het advies van de adviesraad en onze reactie hierop leest u in bijlagen 2 en 3.

Er is breed draagvlak in de regio voor de uitvoering van de werkagenda LvC
De werkagenda is intern binnen gemeenten en extern met zorgaanbieders, woningbouwcorporatie en andere betrokken partijen uitgebreid besproken. De gekozen lijn en beoogde inspanningen worden breed onderschreven.

We staan voor grote opgaven met een lange looptijd; dit vergt een forse investering
We staan voor een grote opgave met de transformatie voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Deze transformatie heeft een langere looptijd dan de werkagenda LvC. We gaan uit van een periode van 10 jaar. Voor de transformatie ontvangen we geen extra middelen vanuit het Rijk, terwijl voor de opgaven een forse investering nodig is, ook na 2023. Om de transformatie verder vorm te geven bekijken we wat vanuit de leefwereld van de cliënt nodig is. Hiervoor zijn soms andere arrangementen nodig dan het huidige aanbod in voorziet. Hierbij denken we niet alleen aan voorzieningen, maar ook aan het faciliteren van nieuwe wooninitiatieven.

De doordecentralisatie beschermd wonen brengt financiële risico's met zich mee
Vanaf 2023 ontvangen we op basis van een nieuw verdeelmodel lokaal de middelen voor beschermd wonen. Dit betekent dat de financiële risico's bij de uitvoering van beschermd wonen ook verschuiven van regio naar lokale gemeenten. Het is raadzaam middelen te reserveren om deze risico's op te kunnen vangen. Daarbij komt dat er ook nog onduidelijkheid is over de te verwachten effecten voor de Algemene Uitkering in de periode 2023-2026.

<u>Afwegingen</u>
Besluitvorming vindt halverwege 2021 plaats
Doordat de besluitvorming over de werkagenda LvC medio 2021 plaats vindt (in onze gemeente: 4 mei college, 21 juni raad), kan de uitvoering van een aantal (nieuwe) activiteiten pas na die tijd worden ingezet. We hebben echter al voorbereidingen getroffen, zodat uitvoering snel kan worden ingezet. We verwachten daardoor (vrijwel) geen middelen over te houden. Mochten er toch middelen resteren aan het einde van het jaar, zullen we bij de jaarrekening 2021 voorstellen deze middelen over te hevelen naar 2022.

Uitvoering, risico's en evaluatie
In de uitvoering van de werkagenda werken we met een programmastructuur, waarbij verschillende werkgroepen verantwoordlelijk zijn voor een onderdeel van de volledige werkagenda.

De risico's van werkagenda zijn benoemd per activiteit in de werkagenda LvC.

De werkagenda LvC gaan we in zijn geheel evalueren aan het einde van de looptijd. En jaarlijks kijken we waar we staan en of er bijstelling nodig is. We zullen u periodiek informeren over de voortgang en bij financiële afwijkingen.

Overige politiek relevante informatie
Niet van toepassing.

Conclusie
Gelet op de in dit voorstel genoemde argumenten en afwegingen wordt geconcludeerd dat er voldoende onderbouwing is voor het voorstel in te stemmen met de werkagenda LvC, de bestemmingsreserve Uitvoerig regionaal koersdocument Opvang, Zorg en ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid in te zetten voor de werkagenda LvC en de nog te ontvangen middelen vanuit gemeente Oss in het kader van de reserve Beschermd Wonen toe te voegen aan deze bestemmingsreserve.

Bijlagen

1. Raadsbesluit
2. Werkagenda Land van Cuijk Inwoners met een psychische kwetsbaarheid

Overige bijlagen

3. Advies ASD t.b.v. werkagenda LvC
4. Reactie op advies ASD t.b.v. werkagenda LvC (inclusief bijlage)
5. Voorlopige begroting werkagenda LvC 2022 en 2023
6. Begrotingswijziging werkagenda LvC

Raadsplanning (bestuurlijke planning)
Dit voorstel leidt tot de volgende wijziging in de raadsplanning: niet van toepassing.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Cuijk,

drs. R.H.M.A. Rongen	mr. W.A.G. Hillenaar
secretaris	burgemeester